

Nursing Shortage: Threat to be Treated

ดร.ธีรพร สกิริอังกูร

ที่ปรึกษากองการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข

ประเด็นการนำเสนอ

- ☐ กำลังคนทางการพยาบาล
- ☐ แนวโน้มด้านสุขภาพและความต้องการบริการพยาบาล
- ☐ ทิศทางการพัฒนางานด้านกำลังคนทางการพยาบาล

ประเด็นการนำเสนอ

☐ กำลังคนทางการพยาบาล

☐ แนวโน้มด้านสุขภาพและความต้องการบริการพยาบาล

☐ ทิศทางการพัฒนางานด้านกำลังคนทางการพยาบาล

นโยบายสภาการพยาบาลเกี่ยวกับกำลังคนในทีมการพยาบาล (ประกาศ ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561)

องค์ประกอบของทีมพยาบาล

1. พนักงานให้การดูแล (Nurses' aids/ Care giver) **ไม่นับรวมเป็นทีมผสมผสานกำลังคนของพยาบาล**
2. ผู้ช่วยพยาบาล (practical Nurse)
3. พยาบาลวิชาชีพ
4. พยาบาลวิชาชีพเฉพาะทาง (Nurse Specialty)

5. พยาบาลวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา (Advanced Practice Nurse)

5.1 พยาบาลวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญทางคลินิก (APN/CNS)

5.2 พยาบาลวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญเวชปฏิบัติชุมชน (APN/NP)

5.3 พยาบาลวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญการผดุงครรภ์ (APN/CNM)

5.4 พยาบาลวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญการให้ยาระงับความรู้สึก (APN/CNAn.)

6. ผู้บริหารทางการพยาบาล

6.1 ผู้บริหารการพยาบาลระดับสูง

6.2 ผู้บริหารการพยาบาลระดับกลาง

6.3 ผู้บริหารการพยาบาลระดับต้น

7. อาจารย์พยาบาล

สถานการณ์กำลังคน สายงานพยาบาล สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

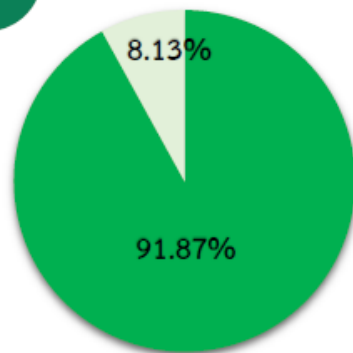
อัตรากำลัง สป.

รวม 113,002 อัตรา

ข้าราชการ

106,073 อัตรา

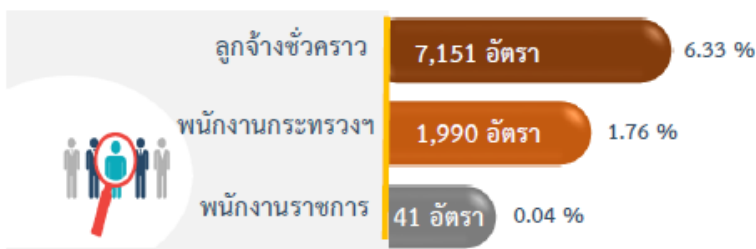

การจ้างงานอื่น

9,182 อัตรา

ข้าราชการ 103,820 ราย (91.87%)
การจ้างงานอื่น 9,182 ราย (8.13%)

- พนักงานราชการ 41 ราย (0.04%)
- ลูกจ้างชั่วคราว 7,151 ราย (6.33%)
- พนักงานกระทรวงฯ 1,990 ราย (1.76%)

หมายเหตุ : ข้อมูลจากระบบ HRPS ณ วันที่ 1 พ.ย. 65

149,686
119,028
113,002

กรอบขั้นสูง กรอบขั้นต่ำ ปฏิบัติงานจริง

พยาบาลวิชาชีพ/พยาบาลเทคนิค

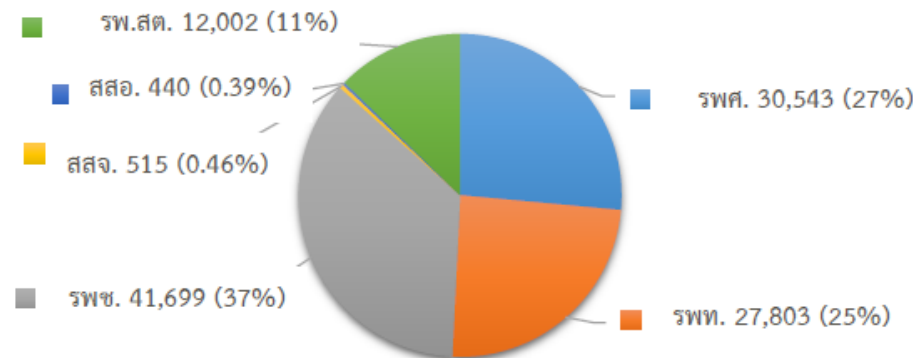
กรอบขั้นต่ำ 119,028 (80%)

กรอบขั้นสูง 149,686 (100%)

ปฏิบัติงานจริง 113,002 คิดเป็น 75.49%

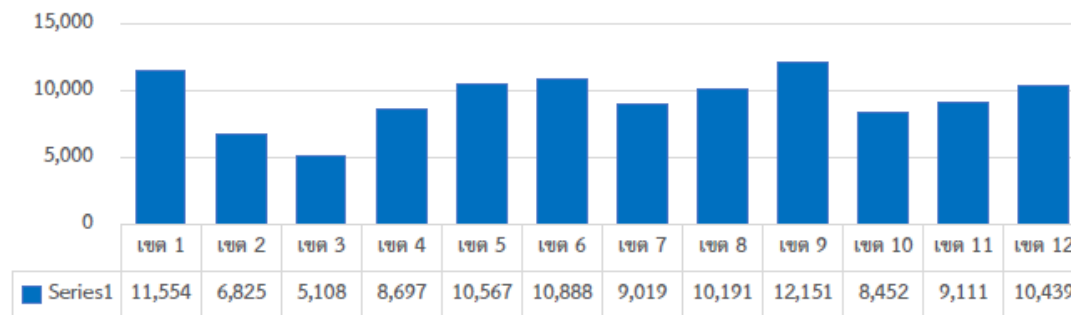
ยังไม่เกินกรอบขั้นต่ำ 80%

พยาบาลวิชาชีพ/พยาบาลเทคนิค แยกตามประเภทหน่วยงาน

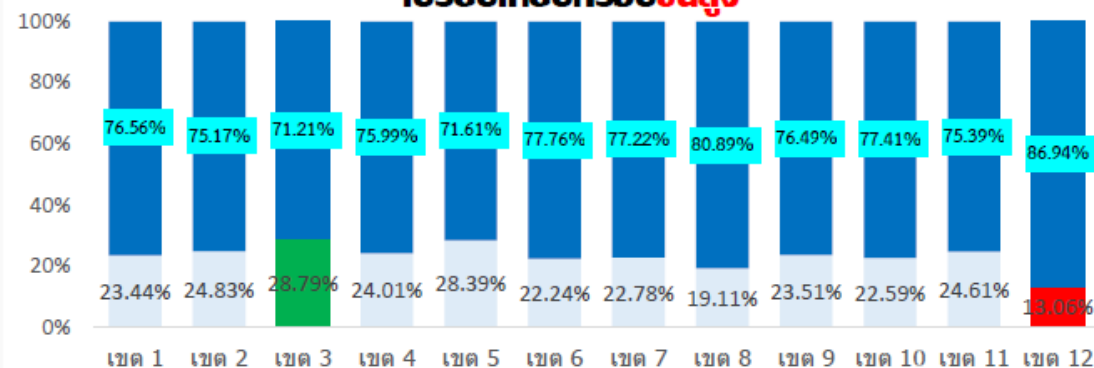

รพศ.	รพท.	รพช.	สสจ.	สสอ.	สอ.น/รพ.สต.
๓๐,๕๔๓	๒๗,๘๐๓	๔๑,๖๙๙	๕๑๕	๔๔๐	๑๒,๐๐๒

แยกตามเขตสุขภาพ

เปรียบเทียบกรอบขั้นสูง

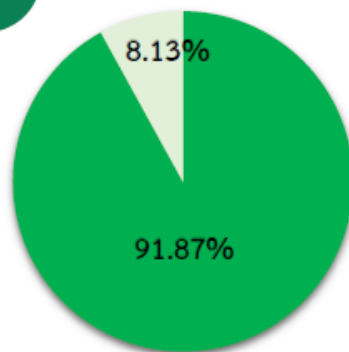

**สถานการณ์กำลังคน สายงานพยาบาล
สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข**

อัตรากำลัง สป.

รวม 113,002 อัตรา

ข้าราชการ

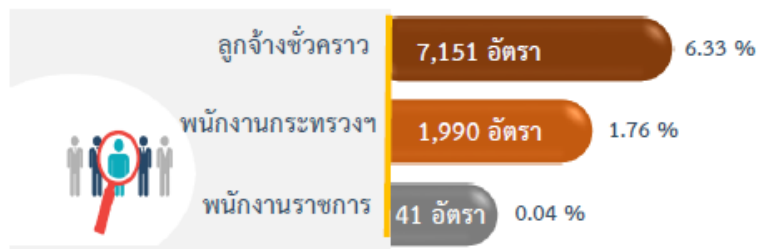
106,073 อัตรา

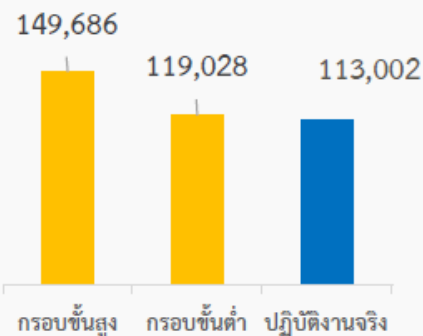
การจ้างงานอื่น

9,182 อัตรา

ข้าราชการ	103,820 ราย	(91.87%)
การจ้างงานอื่น	9,182 ราย	(8.13%)
- พนักงานราชการ	41 ราย	(0.04%)
- ลูกจ้างชั่วคราว	7,151 ราย	(6.33%)
- พนักงานกระทรวงฯ	1,990 ราย	(1.76%)

หมายเหตุ : ข้อมูลจากระบบ HROPS ณ วันที่ 1 พ.ย. 65

พยาบาลวิชาชีพ/พยาบาลเทคนิค

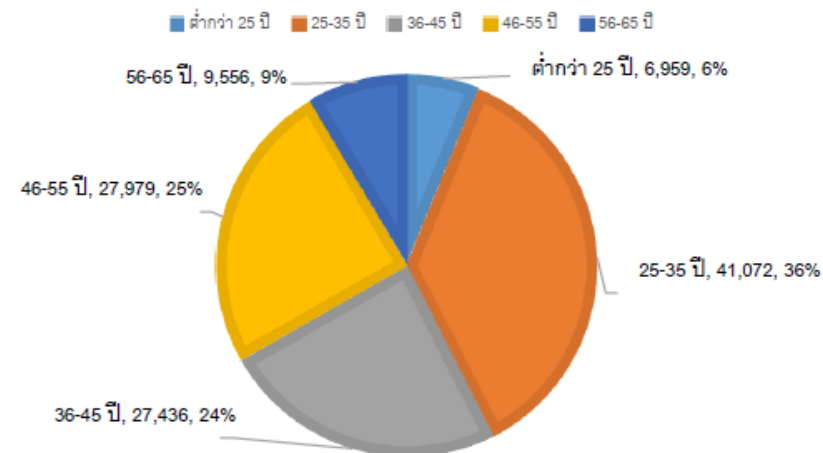
กรอบขั้นต่ำ 119,028 (80%)

กรอบขั้นสูง	149,686	(100%)
-------------	---------	--------

ปฏิบัติงานจริง 113,002 คิดเป็น 75.49%

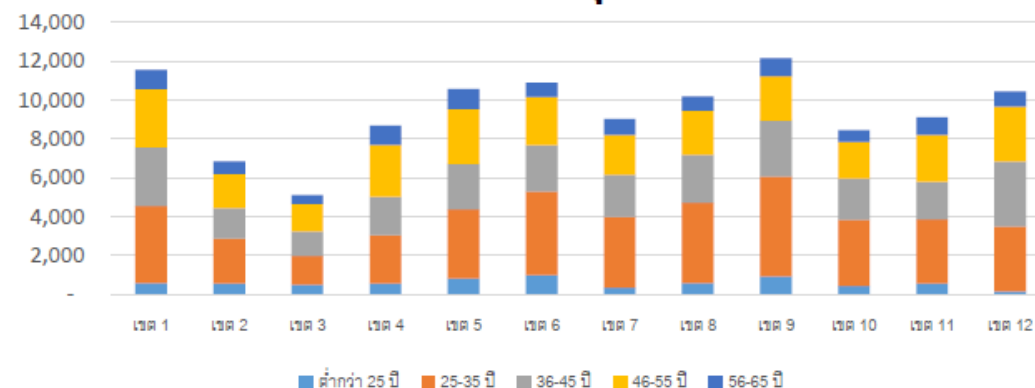
ยังไม่เกินกรอบขั้นต่ำ 80%

พยาบาลวิชาชีพ/พยาบาลเทคนิค
แยกตามช่วงอายุ

ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๒๕-๓๕ ปี	๓๖-๔๕ ปี	๔๖-๕๕ ปี	๕๖-๖๕ ปี
๖,๙๕๙	๔๐,๐๗๒	๒๗,๔๓๖	๒๗,๙๗๙	๙,๕๕๖

અચકામચકાપણ

[illegible]

อัตราข้าราชการตั้งใหม่ สายงานพยาบาล
สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
รวม 33,951 อัตรา

COVID ตามมติ ครม. 15 เม.ย. 63

อัตราตั้งใหม่ พยาบาล รวม 12,808 อัตรา

พยาบาลพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปี54)

อัตราตั้งใหม่ พยาบาล รวม 1,959 อัตรา

นักเรียนทุนพยาบาล 3 ปี (ปี56-58)

อัตราตั้งใหม่ พยาบาล รวม 9,942 อัตรา

นักเรียนทุนพยาบาล 3 ปี
(ปี60-62) ปีละ 2,992/2,900/2,900 อัตรา

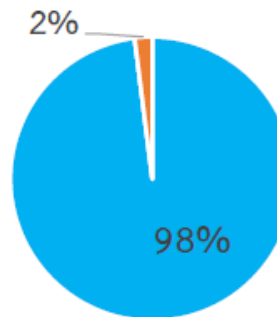
อัตราตั้งใหม่ พยาบาล รวม 8,792 อัตรา

โครงการสมเด็จพระยาฯ พยาบาลชายแดนใต้ 9 ปี
(ปี60-68) ปีละ 50 อัตรา

อัตราตั้งใหม่ พยาบาล รวม 450 อัตรา

บรรจุแล้ว
12,521 อัตรา
(8%)

คงเหลือ
อัตราว่างตั้งใหม่
ณ 30 พ.ย. 65
287 อัตรา
(2%)

หมายเหตุ :
ตำแหน่งที่ถ่ายโอน ณ 2 ต.ค. 65
สายงานพยาบาล จำนวน 4,175 อัตรา
เป็นอัตราตั้งใหม่ 892 อัตรา

บวรบริหารจัดการอัตราข้าราชการตั้งใหม่
ตามสัดส่วน ดปร. (หนังสือ กสธ. ที่ สธ 0208.02/424 ลง 2 ก.พ. 65)

พยาบาลวิชาชีพ/
พยาบาลเทคนิค

กลุ่มภารกิจหลัก G1

จำนวนข้าราชการที่
ควรมี = 100% ของ
กรอบอัตรากำลัง

ขอตั้งใหม่ฯ

5,906 อัตรา

ใช้ตำแหน่งว่างเดิม

4,940 อัตรา

(อยู่ระหว่างดำเนินการตามมติ ครม. 28 มิ.ย. 65 ให้เร่งรัดใช้ ตน.ว่างและ
ทบทวนค่าขอรับจัดสรรอัตราตั้งใหม่)

อัตราส่วนบุคลากรทางการแพทย์

ไทย มีพอไหม ไหวหรือเปล่า

	แพทย์	พยาบาลวิชาชีพ	เภสัชกร	ทันตแพทย์	จำนวนประชากร
สิงคโปร์	1:396 (13,766)	1:127 (42,777)	1:1,789 (3,047)	1:2,203 (2,475)	5,453,600
มาเลเซีย	1:459 (71,041)	1:352 (92,681)	1:2,266 (18,128)	1:2,952 (11,059)	32,655,000
บรูไน	1:558 (771)	1:187 (2,419)	1:5,154 (88)	1:3,978 (114)	453,600
ไทย	1:1,814 (36,472)	1:375 (176,285)	1:4,374 (15,130)	1:3,963 (16,697)	66,186,727
อินโดนีเซีย	1:1,881 (143,626)	1:876 (308,306)	1:4,358 (62,000)	1:7,544 (35,814)	270,213,917
เวียดนาม	1:1,905 (51,720)	1:915 (107,600)	1:9,566 (10,300)	1:55,045 (1,790)	98,532,263
ฟิลิปปินส์	1:2,675 (40,775)	1:1,207 (90,308)	1:2,180 (50,000)	1:2,522 (43,220)	109,035,343

จำนวนบุคลากรด้านสาธารณสุข ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลทั่วประเทศ

อัตรา : ประชากร

พื้นที่	แพทย์	ทันตแพทย์	เภสัชกร	พยาบาล
กรุงเทพมหานคร	1 : 565	1 : 5,278	1 : 1,890	1 : 160
ภาคเหนือ	1 : 6,333	1 : 7,151	1 : 4,637	1 : 404
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1 : 8,375	1 : 11,163	1 : 6,395	1 : 520
ภาคกลาง	1 : 9,770	1 : 7,997	1 : 4,703	1 : 400
ภาคใต้	1 : 4,671	1 : 7,613	1 : 4,868	1 : 383

สถานการณ์กำลังคนทางการพยาบาล

ขาดแคลนทั้งปริมาณและคุณภาพ

การกระจายไม่เหมาะสม

พยาบาลอาวุโสมีน้อยลง

ประเด็นการนำเสนอ

☐ กำลังคนทางการพยาบาล

☐ แนวโน้มด้านสุขภาพและความต้องการ
บริการพยาบาล

☐ ทิศทางการพัฒนางานด้านกำลังคนทางการพยาบาล

สถานการณ์ด้านสุขภาพประชากรไทย

บริบท ด้าน สุขภาพ ของคน ไทย

การเข้าสู่สังคมสูงอายุ

- ปี 2576 จะมีประชากรผู้สูงอายุร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด
- ปี 2564-2566 ผู้สูงอายุติดบ้านและติดเตียง ร้อยละ 2.66, 2.62, 2.63 และ 0.59, 0.56, 0.62 ตามลำดับ

โรคไม่ติดต่อเพิ่มขึ้น

สุขภาพจิตและจิตเวช 3.98% ใน 3 ปี (2560-2563)

อุบัติเหตุ

โรคติดต่ออุบัติใหม่ (โควิด-19 ไข้หวัดใหญ่ อีโบลา ชิกก้า)

สิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ พฤติกรรมเสี่ยงและพฤติกรรมสุขภาพ

Service Plan Policy

ประเด็นการนำเสนอ

- ☐ กำลังคนทางการพยาบาล
- ☐ แนวโน้มด้านสุขภาพและความต้องการบริการพยาบาล
- ☐ ทิศทางการพัฒนางานด้านกำลังคน
ทางการพยาบาล

ทิศทางการบริหารกำลังคนทางการพยาบาล

- การพยาบาลที่เฉพาะทาง (เช่น สูงอายุ จิตเวช ไต แผล NCD วิกฤติฉุกเฉิน)
- การพยาบาลทางไกล & ใช้เทคโนโลยี
- การดูแลต่อเนื่อง
- คุณภาพ & ความปลอดภัย

- พยาบาลขาดแคลน
- พยาบาลเฉพาะทางไม่พอกับความต้องการ
- การกระจายพยาบาลไม่เหมาะสม
- พยาบาล gen Z

ความต้องการ
บริการ
พยาบาล

สถานการณ์
กำลังคน
ทางการ
พยาบาล

ทิศทางการ
บริหาร
กำลังคน
ทางการ
พยาบาล

- บริหารอัตรากำลังใช้ skill mix, nursing task review, Lean management
- พัฒนาศักยภาพพยาบาลตามความต้องการ
- พัฒนาผู้นำ/ เตรียมผู้บริหารการพยาบาล
- ส่งเสริมพยาบาลให้มีทักษะหลากหลาย (multi skills)
- พัฒนาระบบธำรงรักษาพยาบาล
- สนับสนุนการสร้างงานวิชาการ นวัตกรรม ใช้เทคโนโลยี

เป้าหมายด้านกำลังคนทางการพยาบาล ➤ กำลังคนทางการพยาบาลเป็นเลิศ

พยาบาลมีปริมาณและคุณภาพเหมาะสม ให้บริการพยาบาล
ที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน อย่างทั่วถึง และครอบคลุม

พยาบาลมีความก้าวหน้า ได้รับการจ้างงาน ได้ค่าตอบแทนที่
เหมาะสม

พยาบาลมีปฏิบัติงานภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดี
และมีความสุข

Q&A